

Danielpa Qelqan - Kimsa Chunka Hukniyuq Número

América suyupaq willakuynin: Danielpa qhawariynin kunan p'unchawkunapaq ima niyniyuq kasqanmanta

Jeff Pippenger
2023-12-26

Qillqasqa perqapi, hinaspa Danielpa Belshazarman riqsichisqan yuyaychasqan, kaymi tukuy qhipa willakuyta rikuchin iskaynin contra: Estados Unidospa apostata Republicano waqra contra, hinaspa apostata Protestante waqra contrapas. Estados Unidospa qallariynin pacha taytakunapa, hinaspa Adventismopa ñawpaq puriqkunapa qallariy willakuyninqa sut'ita qillqasqam kachkan; ichaqa chaypi kaq yachachikuykuna hinaspa amonestacionkunaqa “tawa miraykunata” qispichisqa hina saqisqam kachkan. Belshazarqa kay cheqaq kayta allinta lliwchaspa rikuchin.

Manam kaniq pacha unayta sut'ita churayqa mana necesitanchu ima hinam huk miray kananpaq yachayta atinapaq, Diospa Siminqa hayk'aqpas mana pantanchu, hinallataq sut'ita nin: tawa kaq miraypi kasqanmi Diosqa rebelakusqa nacionkunapaq, paypa rikuchisqa munaynin contra hatarikusqankumanta, librukunata wichq'an.

Hinaspataqmi Dios llaqa kay simikunata, nispa: Ñoqam kani Tayta Diosniyki, Egipto hallp'amanta orqomusqayki, watasqa wasi ukhumantapas. Ama huk dioskunataq ñoqam ñawpaqniypi kanmanchu. Ama rurakuychu qanpaq ima llaqt'asqa ídolo-ta, nitaq ima rikch'aytapas hanaq pacha pi kaqkunamanta, uray hallp'api kaqkunamanta, manataq hallp'a uranpi yaku ukunpi kaqkunamantapas. Ama qonqorikuychu paykunaman, ama servikuychu paykunataqa; imaraykuchus ñoqa, Tayta Diosniyki, envidioso Dios kani, cheqnikuwaqniykunap taytankunap mana allin rurayninkuta wawakunaman chaskichiq, kinsa kaqmanta tawa kaq miraykama; ñoqata munakuqkunaman, kamachiykunata waqaychaqkunamanqa waranqakunaman khuyapayayninta rikuchispa. Éxodo 20:1.

Qhipa wiñaypaq miraypi, chayrayku ñawpaq Israelpa willakuq “tawa kaq mirayninpi”pas, Juan Bautistawan Cristowan chay mirayta riqsichirqanku, mach'awaykunapa miraynin kasqanta.

Mach'awaykunapa miraynin, ¿imaynatataq qankuna, mana allin kashaspaykichis, allin rimaykunata rimayta atinkichis? Sonqopi junt'asqa kashanmanta simiqa rimarin. Allin runaqa sonqonpi allin qori waqaychasqamanta allin imaymanakunatan orqon; mana allin runataq mana allin waqaychasqamanta mana allin imaymanakunatan orqon. Ichaqa niykichis: runakuna ima yanqa simitapas rimanku chayqa, taripay p'unchawpi chaymanta cuentatan qonqaku. Simiynikimanta chaninnaqchasqa kanki, simiynikimantataq huchachasqa kanki. Mateo 12:34-37.

Pachaqa allpa animalpa qhipa mirayninpiqa, dragón hina (víbora hina) rimarin. 1863 watamanta, domingo kamachikuykama, Republicano waqranqa Estados Unidospa Constituciónnintam saqerparin. Diospa nacionman qoyasqan bendicionkunaqa llaqtayoqkunapa, hinaspa

kamachiqkunapa sonqonkutapas kutirirqan, qankunapa ruranankumanta karunchaspa, chay qhapaq kayta, hinaspa achka kapuyninta paqarichiq principios nisqakunata waqaychanankumanta. Chaykunata kosisqaña kaspankutaq, qonqarparirqanku ima yuyaywanpas fundaq taytakunaqa chay sagrado documento rurasqankuta; chay documentoqa qhapaq kayta hinaspa achka kapuyta paqarichirqan, qhipamanmi chaykunallataq paykunata musphaychaspa aysarqan. Manam sagrado documentopa propósito nintaqa qonqarparirqankullachu, aswanpas chay documentopi kaq principios nisqakunata waqaychanankupaq responsabilidades ninkutapas qonqarparirqankum.

1863 watamanta qallarisa, domingo kamachikuykama, cheqaq protestante waqra (Adventismo)qa, Diospa William Millerpa ministerionninmanta takyasqa qallariy chiqaq yachachikuyninkunamanta karunchakusqa. Diospa Adventismoman qosqan bendicionkunata, llaqtamasinkunapa hinaspa pusariqninkunapa sonqonkuta muyurichirqan, chay espiritual qhapaq kayta paqarichiq principiokunata waqaychanankupaq ruwanasankumanta karunchanankupaq; hinaspataq qonqarqanku ñawpaq puriqkunapa yuyayninta, iskay sagrado cartakunapi rikuchisqa willakuyta paqarichispa, paykuna waqaychananku hinaspa willakunankupaq kamasqa profético qhapaq kayta sayarichinankupaq.

Apuqnin Sinay orqopi ñawpaq Israel llaqtawan rimay-siminta kamachispa, payqa iskay santu tablata qorqan chunka kamachinkunawan hunt'asqata, chaykunata paypa llaqtanwan rimanakuy-masinkupa unancha kananpaq. Wata-muyu rayminkunata sayarichispaqa, kamachirqan Pentecostés p'unchawpi iskay tanta haywakuy kananpaq, chaykunata hoqarispa rikuchinankupaq. Chay iskay tantakunapa wave offering nisqa haywarikuyqa santuariopi serviciopi sapallan haywarikuy karqan levadurayuk kananpaq, wakichisqanpi churasqa (runa huchapa, millay sunqu kaypa, mana allin kaypa, iskay uya kaypapaq unancha).

Qankunakuyniykichij allinchu. ¿Manachu yachankichik aslla pukuchiq tukuy masa t'antata pukuchisqanta? Chayrayku orqoychik machu pukuchiqta, musuq masa t'anta kananaykichikpaq, imaynachus mana pukuchisqa kasqaykichik hina. Cristoqa, ñuqanchikpa Pascuayku kaspas, ñuqanchikraykuña wañuchisqa karqa. Chayrayku raymita rurasunchik, ama machu pukuchiqwanqa, nitaq mana allin sunquyuq kaypa huchallikuyninwanpas, mana chayqa chiqap kaypa ch'uya sunquyuq mana pukuchisqa t'antawan. 1 Corintios 5:6–8.

Chaykamakukta, mana yupay atiy ataq runakuna huñunakuspa, huknin hukninta sarusqankukama, ñawpaqtaqa discipulonkunata nirqan: Fariseokunapa levaduranmanta cuidakuychik, chayqa iskay uya kaymi. Lucas 12:1.

Iskay t'impusqa iskay tantakuna, kuyuchisqa haywarikuy hina hoqarisqa kaspanku, pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa unanchan karqanku; paykunata, huchasapa kaspankupas, Diospa atiyinwan millay sonqoyuq kayninkuta, mana allin ruwayninkuta, iskay uya kayninkutapas levaduranta hina qichusqañam karqanku. Tantakunapi kaq levaduram runakunata (huchasapakunata) rikuchirqan, pikunachus huchata atiparqanku ch'uyanchasqa kaypa ruwanakuyninwan, mayqinchus “t'antasqa” hina rikuchisqa kashan convenioq willakuqpa hornopi ninawan, Malaquías kimsa kaq capítulo nisqapi. Tantakunaqa hanaq pacha tantatapas rikuchirqanku, imaraykuchus haywarisqa kaspankuqa, kuyuchisqa haywarikuy hina hanaq pachaman hoqarisqa kanan karqan.

Pentecostés p'unchaypi, watakunataqmi Pentecostal raymipi iskay t'antakuna haywarisqanmanta unanchasqan hunt'asqan chayamuptin, Cristopa discipulonkuna huk huñu runakunata (iskay kaq t'anta) mana judío nacionkunamanta waqyayspa llusqsimuchiy llamk'ayta qallariyranku. Chaymantaqa iskay t'antakuna kanqa, iskayninku huchamanta (levadura) ch'uyanchasqa.

Chunkakuna kamachikuy Chunka Kamachiykunamanta tukurqanku ñawpaq Israelpa rimanakuy tantiykuyninpa unanchanman, iskay wayra t'antakunataq rikuchin ñawpaq cristianokuna iglesiawan rimanakuy tantiykuyninta. Kay pacha uywa historiapa qallariyninpi, Habacucpa iskay santu tablankuna qosqa karqanku kunan pacha Israelpa rimanakuy tantiykuyninpa unanchanman, chiqap protestante wakranpaq, hinallataq santu Constitución qosqa karqan republicano wakranpaq hina. Kunanqa Señor waqyachkan pachak tawap chunka tawa waranqa runakunata hatun ejercitohina sayarinankupa; hinaspa chayta ruwaspankuqa oqarisqa kanqaku wayra qoway hina (unanchahina), qanchis kuti aswan ruphasqa hornoman wikch'uykusqa kashaqtinku.

Chay unanchakuy chunka kamachikunapa kamachininta rikuchin, chaynallataq kawsaq Hanaqpachamanta T'antawan ladonpi kashaqninwan hornopa ninanpi puriqtunatapas rikuchin, chaynallataq Habacucpa ishkaq santu tablankunapi unanchasqa cimientopi yachachikuykunata sayachiqkunatapas. Chay emblemakuna llapallankum Apocalipsis chunka hukniyuq capítuloq ishkaq testigokunapi rikuchisqa kanku.

Belsasarpa juzgayninmi kay allpapi animalpa ishkaq waqranpa contranpi testimoniota representan. Chay juzgakuy pacha, huk warmi karqan (huk iglesia), paymi entienderqan reyno ukhupi qillqasqata reqsiyta hinaspa sut'inchayta atiq sapa qhari Daniel kasqanta.

Qanmanta uyariq kani, qampas yachay kashan sut'ikunata qhichuyta, chaymanta sasachakuykunatapas paskayta nispa. Kunanqa, qillqasqata ñawirispas, chaypa sut'inchasqanta noqaman reqsichiwanke chayqa, puka p'achawan pachallisqa kanki, quri wallq'ata kunkaykipi churachisqa kanki, hinallataq qhapaq suyupi kinsa kaq kamachiqmi kanki. Chaymantataq Daniel kutichispa, reypa qayllanpi nirqa: Qoykusqaykikuna qampa kachun, premiokunaykitapas hukman quy; ichaqa noqaqa reyman qillqasqata ñawirisaqmi, chaypa sut'inchasqantapas payman reqsichisaqmi.

Qan rey, Ancha Hanaq Diosmi qampa taytayki Nabucodonosorman qhapaqsuyuta, hatun kayta, k'anchayta, hinallataq yupaychayta qorqan. Chay hatun kayta payman qosqanraykun llapa runakuna, llaqtakuna, simikuna ñawpaqninpi khatatakuspa mancharqanku. Pita munasqanman wañuchirqan; pita munasqanman kawsachirqan; pita munasqanman oqarirqan; pita munasqanman uraykachirqan. Ichaqa sonqon hatunchakuspa, yuyayninpas hatun tukuywan rumiyaptin, qhapaq tiyananmanta urmachisqa karqan, k'anchaynintapas qechurqanku. Runakunapa chawpinmantapas qarqosqa karqan; sonqonpas uywakunapa sonqon hina ruwasqa karqan, tiyakuyninpas sallqa asnukunawan kуска karqan. Waka hina q'achuta mikhuchirqanku, cuerponpas hanaq pacha chhikaqa usyunwan oqosqa karqan; kaykama yachaqtinmi Ancha Hanaq Diosqa runakunapa qhapaqsuyunpi kamachin, hinallataq pimanta munasqanman chayta churapun.

Qan wawayki, Belsasar, manam sonqoykita uchuyachirqankichu, tukuy kaykunata yachaspapas; aswanqa hanaq pacha Señorman contranpi hatunchakurkanki; paypa wasinmanta kaq qiru mikhuna ayllukunata ñawpaqniykiman apamurqaku, qanpas, señorniykikunapas, warmiykikunapas, sirvienta warmiykikunapas, chaykunamanta vinota upyarqankichik; qollqemanta, qoriymanta, bronce manta, fierromanta, qirumanta, rumimanta dioskunatataq yupaycharqanki, paykunaqa manam rikunku, manam uyariynkuchu, manam yachankuchu; ichaqa samayniyki maqinpi kaq Diosninta, hinallataq tukuy puriykikunapaq kamachiqniykita, manam hatuncharqankichu. Chayraykum paymanta makipa huknin rak'i kachamurqa, kay qillqasqataq qillqasqa karqa. Kaymi chay qillqasqa qillqasqa karqa: MENE, MENE, TEKEL, UPHARSIN. Kaymi imayninpa riqsichikuynin: MENE; Diosqa reinoykita yupaykurqan, tukucharqunña. TEKEL; balanzakunapi pesasqa kanki, pisi kaqmi tarisqa kanki. PERES; reinoyki rak'isqa, medokunaman haqay persakunamanpas qusqa.

Chaymi Belshazzar kamachirqan; hinaspan Danielta puka p'achawan p'achachirqanku, qori walqata kunkanman churapuykurqanku, paymanta willakuyta qhawachirqankutaq, qhapaq suyupi kimsakaq kamachiq kananpaq. Chay tuta kikinpi Chaldeokunaq rey Belshazzar wañuchisqa karqan. Hinallataq Medo Darioqmi qhapaq suyuta hap'irqan, soqta chunka iskayniyoq watayuyq hina kashaspa. Daniel 5:16–31.

Estados Unidos nacionpi domingo p'unchaypa kamachikuyninpi huchapa k'upañanpas, pruebapa tiempo k'upañanpas hunt'asqa kanqa, nacionpaq hinallataq apostata Republicano waqrapaq, apostata Protestante waqrapaqpas; Diosqa “yupasqañam” nispa (soqta kaq) “reino-ta, tukuchirqanña.” Iskay waqrapas, nacionpas “balanzakunapi pesasqa” kasqañam (santuariopi ruwakusqan juiciopi), hinaspa “pisisqa tarikurqan.” Chaymanta Estados Unidosqa “rakisqa” kanqa, civil guerra hinallataq despotismo qatinqinmanta; chaymantaq Bibliapi profeciakunapa qanchis kaq, pusaq kaq reinokunaman qosqa kanqa.

Amorreo runakunamantaqa Señor nirqan: “Tawa miraypi kutimunkaku kayman yapamanta; Amorreo runakunaq huchankunaqa manaraqmi hunt'asqa kanchu” nispa. Kay llaqtaqa rikch'ayninpi reqsisqa karqa ídolkunata yupaychasqanrayku, hinallataq millay waqlliykunawan qillqasqa kasqanrayku; chaywanpas manaraqmi hunt'achkarqachu huchanpa qero-ninta, Diosqa manataqmi kamachiya qorqachu tukuy chinkachisqa kananpaq. Runakunaqa rikuspa yachanankupaqmi karqa Diospa atiyin sut'inchasqa hinamanta rikurichisqa kasqanta, chayhinaqa mana ima pampachakuywan qipanankupaq. Llakikuq Kamaqninqa munarqanmi paykunapa huchankunata awantayta tawa miraykama. Chaymanta, allinman tikray mana rikurispapa, paypa juicioykunan paykunaman urmaykunanan karqa.

“Mana pantaypi mana pantaychasqa chiqaq kaywan wiñay mana tukukuq Hukllaqqa llaqa nacionkunawan yupaychasqa cuentataray waqaychan. Paypa kuyakuyninqa llamp'u kasqanwan huchamanta kutirikuyma waqyayninkunata quspa, kay cuenta kichasqaraqmi qhiparinqa; ichaqa yupaykuna Diospa churasqan huk tupuyman chayaspapa, paypa piñakuyninpa rantin llamk'ayqa qallarín. Cuentaqa wisq'asqañam. Hanaq pachamanta pacienciaqa tukukuñam. Manam paykunapa raykun allin kuyakuyta mañakuyqa kanñachu.”

“Profetakuna, pachak watakuna paqarisqanman qhawarispa, kay pacha ñawpaqman rikuy ninapi qawachisqa karqan. Kay pacha nacionkunapaq mana hayk'aqpas rikusiq kuyapaykuna

chaskiqlkuna karqanku. Hanaq pacha bendicionninkunamanta aswan akllasqa kaqkunam qusqanku; ichaqa aswan hatun tukuq kay, qhapaq kay munay, idolatriya, Diospa mana yupaychasqan, hinaspa pisi allin agradecimientomanta p'enqay rurasqankum paykunapa contrankupi qillqasqa kachkan. Utqayllam Dioswan cuentankuta wisq'achkanku.”

“Ichaqa chaymi mancharichiwaq, aswan hatun k'anchayniyoqkuna, aswan hatun allinkuna chaskiqlkuna ima, lliwpa puriq mana allin kaywan qichusqa tukuq kasqanku. Paykunata muyuriq mana chiqap runakunaqa umalliqtin, achkhaqmi, cheqaqta nispalla rimakqkunamanta wakinkunapas, chiriyapun, hinaspataq mana allin kaypa kallpachasqa mayuyninwan apachikusqa kachkanku. Tukuy hinantinpi cheqaq Diosman yupaychayta, ch'uya kaytawan asipayasqankuqa, mana Dioswan sinchita huñunakuk runakunata, paypa kamachikuyninman manaña manchay yupaychayniyoq kayman apaykun. Sichus paykunaqa k'anchayta qatipakuspanku, cheqaq kaytapas sonqomanta kasukuspanku chayqa, kay ch'uya kamachikuyqa aswanmi ancha chaninnaq rikuringa paykunapaq, chhayna pisipasqasqa, saqisqa kachkaptinpas. Diospa kamachikuyninman mana yupaychayqa aswan sut'ita rikurimuptin, chayta waqaychaqkunawan kay pachapa runakunawan chawpipi t'aqasqa siq'iqa aswan sut'iyapun. Huk clase runakunapi Diospa kamachiyninkunata munakuyqa wiñanmi, imaynachus huk clase runakunapi paykunaman pisipachay wiñan chayman hina.”

“Hatun llakikuyqa usqhayllam qayllamuchkan. Utqayllam wiñashaq yupaykuna rikuchin, Diospa watukuyninpaq pacha casi chayamushasqanta. Mana munaspa castigananta chaypas, castiganqam; hinaspataq usqhayllam. K'anchaypi puriqlkunaqa qayllamuchkaq sasachakuypa señasninta rikunqaku; ichaqa manam chiriyayasqa, mana llakikuywan suyayllapi tiyayta atinankuchu chinkayta, kikinkuta sonqochakuspa Diosqa watukuypa p'unchayninpi llaqtanta pakaykunqa nispa. Manam chayhinachu. Paykunaqa yachanankum kanman, wakinkunata salvaypaq ancha allinta llamk'anankupaq kasqanta, kallpachasqa iñiywan Diosman qhawarispa yanapayninta mañakuspa. ‘Justo runapa llapallan sonqowan ruphasqa mañakuyninqa ancha atipaqmi.’”

“Diosman rikch'ayninpa levaduranninqa manam llapan atiniynta chinkachirqanchu. Iglesiapa hatunlla peligronninwan llakikuy p'unchaypi, achikllapi sayaq aslla huñuqa waqaspanku, llakispanku ima millay ruwaykuna hallp'api ruwasqanmanta. Ichaqa aswanraqmi mañakuyninku wicharinqa iglesiapa rayku, imaraykuchus miembrokunaqa kay pachapa kaq hina purisqankurayku.

Kay pisi iñiq taypiqachaqa mañakuyninku mana yanqallachu kanqa. Apunchik vengaq hina lloqsispanqa, chayllapitaq hamunqa waqaychaq hina llaqa cheqaq iñiyta q'umachayninpi waqaychaqkunapaq, hinallataq kay pachamanta mana qilliychasqa kikinkuta waqaychaqkunapaq. Kay pachapin Dios prometisqan kashan akllasqan runankunamanta vengakunanta, payman tutapi p'unchaypi waqayqkunamanta, payqa unayta paykunawan muchuspallaña kashaqtinpas.

Kamachisqaqa kaymi: “Llaqtapa chawpinta puriy, Jerusalénpa chawpintapas; hinaspa llaqtapa chawpinpi rurasqa llaqa millay ruwaykunamanta llakikuspanku waqaspanku kachkan chay runakunapa urkunman huk señalta churay.” Kay llakikuywan waqaywan kawsakkuqlkunaqa kawsaypa siminkunata willarqanku; huchachirqanku, yuyaychirqanku, mañakurqankupas.

Wakinkunaqa, Diosta mana yupaychaspa p'enqachiqkuna kaspapas, arrepentikurqanku, sonqonkutapas Paypa ñawpaqenpi humillakurqanku. Ichaqa Señorpa hatun k'anchayninqa Israelmanta ripusqaña karqan; achka runakuna religionpa rurayninkunallatareq katirqanku chaypas, atiyinpas, kaqninpas mana karqanchu.” Testimonios, tomo 5, 208–210.

Paykunaqa, Daniel hina Belsasarpa ñawpaqninpi sayasqa nisqapi rikuchisqa kaqkuna, “Future for America” nisqata yachaqqkunaqa, chaymanta Danielpa “puka p'achanta”, “quri wallqata” chaskinqaku, hinaspataq “qhapaq suyupi kinsa kaq kamachiq” nisqa willakuywan rimarisqa kachinqaku. Pukaqa qhapaq churikunaq unanchaqa ninmi llimp'inmi; paykunaqa Taytapa herenciaanta iskay kuti rakisqata chaskiqkuna, pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna kanku.

Kaykunaqa warmikunawan mana qhellichasqa kasqanku; imaraykuchus paykunaqa doncellakuna kanku. Kaykunaqa Corderota qatinku maymanchus pay riqtin chayman. Kaykunaqa runakunamanta rantisqa kanku, Diospaqpas Corderopaqpas ñawpaq poqoy hina. Apocalipsis 14:4.

Ishkay tantakuna hoqarisqa unancha hina kaq iskay t'antamantaqa, p'unchaw ñawpaq paqarisqa (ñawpaq rurukuna) kaqmi, makinpi puka q'aytu churapusqa kachkan.

Hinaspan karqan, wachakuy nanaypi kasqanpi, huknin makinta hawaman llusichirqan; chaymanta parichikuq warmi chaskispa puka p'anti simita makinman watarqan, nispa: Kaymi ñawpaqta llusirqan. Hinaspan karqan, makinta kutichipusqanmanta, qhawariy, wawqinmi llusimuran; chaymi payqa nirqan: “¿Iman hinañataq llik'ispa ñawpaqman llusirqanki? Kay llik'i qampaq kachun.” Chayraykun sutinta churapurqanku Fares. Qhipamantataq llusimurqan wawqin, makinpi puka p'anti simi watasqa kaq; paypa sutintaq karqan Zara. Génesis 38:28–30.

Qillqakunaq qallariyninpi “puka allwi” nisqaqa rikurimun chay p'unchaypi, “Zarah”, paqariq qhapaq k'anchay niyta munasqan sutiyuq, Judahpa churiskan iskay wawakunamanta ñawpaqta llusimusqanpi. Maman Tamar sutiyuq warmiqa (waynakuq warmi hina purisqa karqan), Judahpa wañusqa, mana allin churinpa warmiynin karqan. Zarah, chay “paqariq k'anchay”, Judá ayllumanta hamurqan, makinpin puka allwi watasqa karqan. “Pharez” nisqaqa pakiyta, lliqsiyta niyta munan, paytaq papakunapa kamachikuyninmanta t'aqakuspa llusiqkunata unanchan, hinaspa domingo kamachiy sasachakuy p'unchaykunapi Babiloniamanta llusimuqkunata.

“Puka panti” nisqaqa hinallataqmi Jericó llaqtapi qañichakuq warmita waqaycharqa, Jericó llaqta thuñichisqa kaptin.

Qhawariy, hallp'aman yaykuyku kay llaqtaman chayqa, kay puka p'itisqa q'aytuta watankim chay t'uqupi, maymanta uraykuchirqankiñaku; chaymantapas taytaykita, mamaykita, wawqeykikunata, hinallataq llapa taytaykipa wasinmanta kaqkunatapas qanman wasiman huñuchinkim. Hinaspa kanqa, pipas wasiypa punkunkunamanta ñanman llusispaqa, yawarninqa umanpi kanqa, noqaykuqa mana huchayquchu kasaqku. Ichaqa pipas qanwán kуска wasipi kaqpaqqa, mayqen makipas payman chayaspaqa, yawarninqa umaykupi kanqa. Qanrí kay ruwayniykuta willakurqanki chayqa, qanmanta jurachiwanku chay juramentomanta libres kasaqku. Paytaq nirqan: Qankunapa simiykikuna hina, chayna kachun. Hinaspan

paykunata kacharparqan, paykunapas ripurqanku; paytaq chay puka q'aytuta t'uqupi watarqan. Josué 2:18–21.

Danielpa puka p'achayniyuqqa reqsichinmi chaymanta payqa pachak tawayoq chunka tawa waranqakunata rikuchisqanta, iskay wayraq t'antakuna hoq ñawpaq apasqa kaqta. T'antakuna hinaqa hanaq pacha T'antata rikuchinku, paymanmi puka p'acha qowasqa karqa llapa runakuna huñunakusqan wasipi, chakatasqa kananman risaq ñanninpi. Belsasarpa mikuy raymi wasinpi, mayqanmi Jesucristo-man puka p'acha qosqa karqan chay llapa runakuna huñunakusqan wasita unanchaspa rikuchirqan, chaypiqa qosqanmi kay “Future for America” nisqapi qayllamanta hamuq sasachakuyta entiendenku chaykunaman.

Chaymantataq soldadokunaqa Jesus-ta pusharqanku wakin hatun wasiman, hinaspan llapa soldadokunata paypa ñawpaqman huñurqanku. Hinaspan p'achanta qichurqanku, puka p'achatañataq payman churapurqanku. Mateo 27:27, 28.

Danielwan rikch'achisqa runakunaman qosqa p'achaqa Cristopa yuraq chiqap kay p'achanmi.

Kusikuywan, ancha kusikuspataq payta yupaychasun: Corderop kasarakuyp'unchaynin chayamunña, warminpas wakichikapunña. Paymanmi qosqa karqa llimphu, yurak sumaq linu p'achawan p'achallisqa kananpaq: chay sumaq linuqa santospa chanin kayninmi. Apocalipsis 19:7, 8.

Danielman rikch'asqa kaqkunaman qusqa p'achanqa puka-yuraqmi iskayninpi kan, paykunapa p'achankunataqa taqsak runapa jabonninwanmi mayllakusqa, Malakías qillqapa kimsa kaq kapitulumanta taqsak runawan, Levípa churinkunata ch'uyaqtaqmi pay.

Ichaga, pim chayam atipaytaq hina kachkaptin, pisiqchu paypa hamusqan p'unchayta awantayta atinman? pimtaq sayayta atinman rikurimusqanpi? Payqa qori qollqeta ch'uyanchaq ninaman hinan, hinallataq t'axsaqkunaraq jabonninman hina: Paymi tiyaykunqa qori qollqeta ch'uyanchaq hina, qollqeta pichaq hina; Levípa churinkunataq ch'uyanchanqa, qori qollqe hina pichaspa; chay hinaqa Señorman ofrendata haywanqaku chiqap kawsaypi. Malaquías 3:2, 3.

Pachaq q'umir p'achaqa yuraqmi, ichaga chayqa corderopa puka yawarninwan mayllakusqa kasqanraykulla.

Jesucristomantam, payqaqa chiqap testigom, wañusqakunamanta ñawpaqpi paqarisqa, kay pachapi reykunapa apuqninmi. Paymi ñuqanchikta munawarqanchik, hinaspa huchanchikkunamanta kikinpa yawarninwan mayllawasqanchik; hinaspa Diosman, paypa Taytanman, reykuna hinataq saserdotekuna ruwarqanchik. Payman kachun hatun yupaychaypas atiyiniyoq kamachikuypas wiñaypaq, wiñay wiñaypaq. Amén. Apocalipsis 1:5, 6.

Qori wallqapa ñawpaq rimayqa, José-ta Egipto suyupi kamachiq kayman churaptinku hinaqa.

Hinaspan Faraón nisqa Joséman nirqan: Qhaway, qanmanmi tukuy Egipto suyuta churani. Hinaqtinmi Faraón makimanta surtijanta hurquspaq Josépa makinman churaran, allin linu p'achawan p'achachiran, qorimanta wallq'ata kunkanman churapurqan; hinaspataq iskay kaq antakunapi puriq carretanmanta wichayman siqachiran; ñawpaqninpitaa qapariqku:

Qunqurikuychis, nispa. Hinaqtinmi payta tukuy Egipto suyupi kamachiqta churaran. Faraónmi makimanta surtijanta hurquspaq Josépa makinman churaran, allin linu p'achawan p'achachiran, qorimanta wallq'ata kunkanman churapurqan. Génesis 41:41–43.

Ichaqa Joseqa Faraonpa Egipto llapanta kamachinampaq churakusqanqa kaymi karqa: Joseqa Faraonpa “qanchis kutikuna” sutiyoq musquyninta unanchayta atisqanrayku, “inti lloqsimuq wayra” nisqapa wañuchiq phukusqanwan tupachisqa.

Hinaspan Faraónqa Joséman nirqa: “Musquyniypi qhawarirqani mayu patapi sayasqayta. Hinaqtinmi, qhawariy, mayumanta lloqsiramurqan qanchis wakakuna, wirayuq aychalliyuq, sumaq rikch'ayniyuq; hinaspan q'achupi michirqanku. Hinaqtinmi, qhawariy, paykunapa qhepanta huk qanchis wakakuna lloqsiramurqan, wakcha, ancha mana allin rikch'ayniyuq, ch'usaq aychalliyuq, mana hayk'aqpas Egipto llapa suyupi rikurqanichu chayhina mana allin kasqankurayku. Chay ch'usaq, mana allin rikch'ayniyuq wakakunataq mikhurqanku ñawpaq qanchis wirayuq wakakunata. Hinaspa mikhuruspaqa, manam reqsisqa kayta atinchu paykuna mikhusqankuta; ichaqa qallariyninpi hinaqa kachkarqanku mana allin rikch'ayniyuq. Chaymantan rikcharirqani. Hinaspa musquyniypiki qhawarirqani, qhawariy, huk sapan sari tullupi qanchis ispiquna wiñarimurqan, hunt'a, allin. Hinaqtinmi, qhawariy, paykunapa qhepanta qanchis ispiquna, chakisqa, ñaño, inti lloqsimuq wayrawan ruphasqa, wiñarimurqan. Chay ñaño ispiqunataq mikhurqanku qanchis allin ispiqunata. Chaytan yachaqkuna-man willarqani; ichaqa manam pipas karqanchu chayta sut'inchawanampaq.” Hinaspan Joséqa Faraónman nirqa: “Faraónpa musquyninqa hukllam. Diosmi Faraónta rikuchin imatachus ruwanantaña.” Génesis 41:17–25.

Josefqa Faraonpa musquyninta “huk siq'ipi huk siq'iman” nisqapa kamachikuyninwanmi qhispirqan, ñawpaqtaqa Faraonta willaspa iskay musquykuna hukllam kasqanta. Chaymantaqa “qanchis” nisqa simita qhispirqan, chaymi “waka”kunawan, “espiga”kunawanpas tinkisqa karqa, unanchakuna hina. Kay qelqapi “qanchis” nisqa simiqa Levitico iskay chunka suqta qelqapi “qanchis kutikama” nispa tikrasqa kikin simim. Josefqa “qanchis” nisqata qanchis watakunaq unanchan hina qhispirqan, icha veinticinco pachak iskay chunka pusaq chunka p'unchawkuna hina. Josefwan Danielwanqa iskayninkum Levitico iskay chunka suqtapi “qanchis kutikama” nisqapa huk unanchanta qhispirqaku.

Faraónpa musquyninpi, muchuyqa rurakúrqa “inti lloqsimu wayrawan qhasqachasqa” sara umakunaqrayku. Siq'i siq'ipi, hinallataq José sut'inchayninpi chiqanmanta apaykachkan hina, “inti lloqsimu wayra”qa reqsichin Islam kasqanta, paymi muchuy pacha hinallataq qullqi urmay pacha paqarichin, Joséwan Daniel qorimanta wallqawan churakusqanku pacha qallariqta; chayqa unanchata kay pachaman oqarisqanta rikuchin (Josépa Egiptunman), hinaspa Diospa huk uywankunata (Danielpa) Babiloniamanta waqyamuspa llusqichinapaq.

Iskay sapa iskaylluyuqnin Estados Unidos nisqapaqa rikuchisqa kachkan llapa chay Bibliamanta profeciapa atiyininkunawanmi, iskay nacionkunahina rikuchisqa kaqkunawan. Chayqa yaykun Francia sutiyoqmanpas, profecía nisqapi Sodoma hinata, Egipto hinata, hinaspa Israelmanpas, chayqa norte kaq hinaspa sur kaq reinokunamanta ruwasqa karqan; hinaspapas Medo-Persia Imperioman. Daniel qhelqapa pusaj kaq kapitulumpi Medo-Persiamanta iskay waqrakunapa

reqsichinmi reinomanta huk waqra qhepa lluksimusqanta.

Chaymi ñawiykunata oqarirqani, qhawarirqani, hinaspa qhawariy, mayu ñawpaqpi huk carnero iskay waqrayuq sayasharqan; iskaynin waqrangkunapas hatun karqan; ichaqa huknin hukninmanta aswan hatun karqan, aswan hatuqtaq qhipata wiñarqan. Daniel 8:3.

Media-Persiaq iskay waqrangkunaqa allpa uywapa iskay waqrangkunata rikuchinku, chayrayku allpa uywapa huk waqranqa aswan hatun kanan tiyan hinaspa qhipaman llusqiyta. Pacha tukukuypi 1798 watapi, allpa uywapa kamachikuynin qallarikurqan, hinaspa Protestantismopa waqranqa Carmelo Orqoman pusasqa karqan profeta Elías rayku, William Millerwan rikuchisqa. Chaypi huk atipanaku kanan karqan, mayqenchus cheqaq profetata llulla profetamanta sut'ita rikuchinan karqan, chaymi Carmelo Orqopi pruebanpi hunt'akunan karqan, mayqenchus 1840 watayoq agosto 11 p'unchawmanta 1844 watayoq octubre 22 p'unchawkama pasakurqan.

Adventismo Milleritaqa, providencialmente, cheqaq profeta hina reqsichisqa karqan, chay pachallataq Estados Unidospa protestante denominacionninkuna papal Roma-man kutirispas, paypa ususinman tukurqanku. 1863 watapi, Adventismo Milleritaq cheqaq protestante waqranqa, Eliaspas willakuyninta sapa kuti aswan-aswan chinkachispa qallarispanku, apostata protestantismopa kikin Bibliata yachaymanta mana allin, ismusqa ñanman kutirisqanrayku, apostata protestantismowan kikin comuniónman kutirirqan. Chay pachallapi Estados Unidospa Guerra Civilnin qallariq karqan. (Yuyariy: Espíritu Santoqa rechazakusqa kaptin, huk espíritu rantinpi yaykun, hinaspa maqanakuyqa sapa kuti chaymanta lloqsiy.) Chaymanta nacionqa literalpi, políticapi, hinallataq profecíapi rakisqa karqan. Republicanismopa waqranqa, chaymanta pacha, iskay hatun partido políticokunapa chawpinpi aswan-aswan kallpachasqa atipanakuypi kanqa.

1863 watamantaqmi, rakiypa unan kashqanrayku, chay wataraqmi Nortewan Surwan ukhupi guerra civilpa chawpinpi kashqa, iskay hatun política t'aqakuykunam apamurqa Republicano waqrapi ukhupi, hinallataq iskay t'aqakuykunam Protestante waqrapi ukhupi, chaykunapa Partido Democrático nisqawan Partido Republicano nisqawan, Domingo punchaw waqaychaq apostata protestantekunawan Sábado punchaw waqaychaq apostata protestantekunawanmi kasharqa. Sapa waqrapi iskay kutin rakikuyninqa Cristopa p'unchayninkunapi Sadduceokunawan Fariseokunawanmi rikuchisqa karqa. Huk sınıfıyoqkunam qallariy kamachiynata sut'in sut'inta qichurqaku, huknintaq chay qallariy kamachiynata sayachisqankuta rimarqaku, ichaqa qhipamanqa runapa tradiciónninkunawan costumbreninkunawanmi rantirqaku.

2001 watapi 11 ñiqin septiembre killapi, bestiapa rikchaynin pruebay pacha proféticamente qallarisqa karqan, chaymi domingo kamachikuypi, icha Belshazzarpa machasqa mikhuyninpi, tukukuyninman chayan. Domingo kamachikuyqa chay señalmi, iglesiapaqwan estadopaq huñunakuynin hunt'asqa wiñarisqanta reqsichin. Chay pachapi, apostata republicanismopa iskay waqranpas apostata protestantismopa iskay waqranpas huk apostata waqraman tukukun, chaymantataq Danielqa kinsa ñiqin waqra ruwasqa kan, icha kinsa ñiqin kamachiqman, icha qhepa lluksimuq cheqaq protestante waqraman, aswan hatun kaqman, imaraykuchus chay pachapitaq payqa huk estandarteman hina hoqarisqa kan.

Josefwán Danielwánqa hukllachasqa willakuy ñanllam kanku, sapa siq'ipi siq'i hina, llapa profetakuna qhepa p'unchaykunata reqsichkanku. Iskayninkumantaq “qanchis kutikuna” nisqata riqsirqanku, rikuspankutaq. Islam nisqapa “inti lloqsimu wayra” perqa uraman yaykumushan, Belshazzarman hinallataq Faraonmanpas imatachus “Americaq Ñawpaqman Hamuqnin” kasqanta sut'inchaspa. Paykunaqa Cristoq chaninnaq kachkan nisqa “puka p'achawan” pachallisqa kachkanku, chaymi “yuraq p'acha” nisqapas, Cristoq yawarninwan chayman tukusqa. Unanchahina hoqarisqa kanku, coronahina utaq qori watanahina rikuchisqa, kimsañiqin kamachiq hina aswan hanaqman oqarispá, qhepata oqarimuq hina tukuspanku.

Qatigasunmi Danielpa soqta kaq kapitulumanta hamuq qillqapi.

“Chay qhipa tuta, mana yuyayniyuq pantaypi, Belsasarwan señorninkunapas huchankuta hunt'achirqanku, Chaldea suyup huchantapas. Manañam Diospa hark'aq makinña atirqanchu hamuq mana allinta hark'ayta. Askha rikch'aq providenciakunawanmi Dios yachachiyta munarqa leyninman manchakuy yupaychayta. ‘Noqayku Babiloniata hampiyta munarqayku,’ nispa willarqa, kunakunap taripayninqa hanaq pacha kama chayasharqanña chaykunamanta, ‘ichaqa mana hampisqachu.’ Jeremías 51:9. Runapa sonqonpa mana yuyay atina millay k'iwisqanraykum, Diosqa tukuy tukukuypiqa mana kutirichiy atina sentenciata rimayta munarqan. Belsasarqa urmachisqa kanan karqa, reinonpas huk makikunaman pasanqa karqa.” Profetas y Reyes, 530.